

Tribuna Nouă

REDACTIA SI ADMINISTRATIJA Bulev. Regina Maria Nr. 12. Tipografia „Aradul”

INSERTII se primesc dupa tarif la Administratiya Ziarului si la toate agentiile de publicitate.

Abonamente: pe un an . 520 Lei pe 6 luni . 260 Lei pe 3 luni . 130 Lei

2 Lei ex.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL

DIRECTOR: ION MONTANI.

2 Lei ex.

Valul, care trece...

Arad, 21 Iunie.

Trăim o epocă, în care toate simptomele cugetării omenesci iau aspectul unei fatale zădărnicii. Mai mult decât în veacul al XVIII-lea, în timpul împregnat de scepticismul lui...

Relling, din „Rața sălbatică” de Ibsen, spune, că „dacă unui om medicului îi iai minciuna vieții, îi răpești fericirea”. E o afirmație de o rară frumusețe și verificată de veacuri întregi, dar numai în ce privește pe individul particular. Popoarele nu se călăuzesc prin minciuni. Ele se călăuzesc prin fapte supuse legilor naturii, deci prin adevăruri eterne.

Din volbura frământărilor ideologice ale timpului adevărul - fenomen, care se înalță ca un stâlp de foc este: ideea națională. La lumina acestui foc se orientează conștiința popoarelor de viitor și - vai de națiile robite lozincelor mincinoase. Neamul românesc simte azi, mai mult decât oricând altul, că geniul de care e stăpânit izvoarește din adâncurile unei limpezii conștiințe de rasă.

Din creasta Carpaților, simbolul tuturor răbdărilor din lume, dorobanțul, ascultă împăcat, cum...

Dela consiliul de miniștri

Membrii guvernului s'au întrunit în consiliu eri la orele 10 dim. sub președinția dlui I. Brătianu.

D. V. Brătianu, ministru de finanțe a arătat consiliului că repartizarea excedentului bugetar pe anul 1923 s'a făcut în modul următor:

Ministerului de război 860 milioane lei; ministerului de comunicații 120 milioane lei; ministerului de instrucțiune publică 78 milioane lei; ministerului de finanțe, pentru Regia M. S. 75 mililane lei.

Consiliul a ratificat această repartitie.

D. I. Brătianu a dat apoi citire telegramelor de răspuns primite dela d-nii Doumergue președintele republicii franceze și Herriot președintele consiliului de miniștri, la telegramele de felicitare trimise de primul ministru.

D. I. G. Duca ministru de externe a arătat consiliului situația dela Delta Dunării, unde cum se știe, canalul Sf. Iona fiind împotmolit navigația a devenit impracticabilă. Se vor face demersurile necesare pe lângă Comisiunea Europeană a Dunării, ca să se ia măsurile de rigoare pentru despotolirea Deltei.

Consiliul s'a terminat la orele 12 și jum.

Intrevederile dlui Heriot

Lafayette, 20. — Conversațiile dintre Herriot și Macdonald, care vor avea loc Dumineca viitoare la Londra, vor avea caracter personal. Herriot s'a întreținut cu președinții conferinței ambasadorilor, cu ai comisiei interaliatăe din Renania și ai comisiei de reparații. A primit pe ambasadorul Italiei din Paris și pe ambasadorul Franței din Londra și Viena. Presa declară că aceste convorbiri sunt menite să prepare schimbul de vederi cu guvernul britanic.

Lafayette, 19. — Proiectul francez de amnistie va cuprinde pe Caillaux, Sadoul, Guillaiberax.

Noul președinte al senatului francez

— Teleg. particulară. —

Paris, 20. — D. de Seebes a fost ales eri președinte al Senatului.

Revizuirea tarifului vamal și agricultura

Arad, 21 Iunie.

Vechiul tarif vamal numai contrăspunde vremurilor de scumpete în care trăim, totul s'a scumpit de zeci și de sute de ori, numai tariful vamal a rămas la multe articole neschimbat. — Din această cauză Statul pierde diferențe însemnate pe care le-ar putea avea modificând tariful actual.

Tara noastră mărită, într'o bună zi din fără „Eminamente Agricola” a devenit și industrială. — Marii proprietari rurali, oamenii zilei de altă dată, reduși în importanță lor prin exproprierea moșilor lor; noii improprietarii nededați încă cu situațiunea nouă ce li s'a creat prin improprietare, și unii și alții nedesmintiți încă de mîscărea produsă prin legea de expropriere, au lăsat cale liberă industriei „naționale” care în scurt timp a acaparat toate avantajile și toate onorurile de care altă dată se bucura agricultura noastră.

Se vorbește la noi cu atîtă mândrie de „Industria Națională” ca și când nici odată nu am fi fost țară agricolă; avantajii și privilegiu, scutiri la import, tarif redus cu 45 la sută pe CFR, toate pentru „Industria Națională”. — Se pare că toți conducătorii noștri, orbiți de mirajul acestei noi bogății naționale, au hotărât avantajarea și ridicarea ei pe toate căile.

De aci, pentru încurajarea industriei, a pornit — mai ales ideea revizuirea tarifului vamal. — Intocmirea noului tarif vamal ar avea menirea să asigure industriei naționale exclusivitatea vânzării produselor industriale, înlăturând pe cât va fi posibil concurența mărfurilor similare streine.

Toate ar fi bune dacă industria noastră ar fi cu adevărat națională, dacă țara trecută prin focul marelui război, ar fi astăzi complet refăcută și în plină producțiune. Dar lucrurile nu stau tocmai așa, în cele mai multe fabrici capitalurile principale stau tot în mâna streinilor, conducerea la fel; streini cari nu au nici o legătură cu interesele noastre naționale, muncitorii multor industrii și ei sunt importați din streinătate.

Afară de câteva industrii cari primesc întreaga materie primă din țară, cele mai multe importă chiar piesele cu care compun mașinile și uneltele fabricate. Sunt industrii cari au devenit naționale pentru că au prins cu undița fermecatată a interesului câte un biet român, pe care cu toate onorurile omului de pe, l-au vîrât în consiliul lor de administrație; restul: capital, conducători, muncitorii, sunt și vin de la Budapesta. Produsele acestor industrii se vînd la preț egal cu mărfurile similare, streine. socotite cu toate cheltuielile de import, navlu, asigurări, taxe vamale, până sunt aduse în porturile sau în antrepozitele noastre. Din experiența ce am făcut în anii aceștia am ajuns la convingerea că această industrie, în ziua în care taxele vamale de import vor fi majorate, în acelaș moment...

și în aceeași proporție mărfurile lor se vor scumpi, cu diferență în plus ce o va asigura majorarea tarifului celui nou.

Dorim din tot sufletul o independență în materie de industrie, dorim dezvoltarea industriei noastre, dar trebuie să ținem seama că refacerea țării mari cere multă vreme încă importarea în mare măsură a mașinilor, materialelor instrumentelor și substanțelor necesare tuturor ramurilor de producțiune, — dar mai ales agriculturii.

Agricultura are nevoi mari de complectarea utilajului său necesar exploatarea agricolă; războiul și destrămarea mării proprietăți a adus mai în toate părțile distrugerea acestui utilaj agricol.

Noua înghetare a agriculturii va necesita multe și variate mașini și substanțe, cari nu se prea produc în țară de așa soliditate și calitate ca cele streine și nici în cantitatea cerută de nevoile zilei.

Mergem alături cu progresul, dar înțelegem să mergem pe toate căile; o concurență liberă între produsele tinerei industriei românești, față de marile industrii streine de sigur că ar aduce ruina celei dintîi.

Nu suntem pentru această concurență, care devocată, pentru agricultură, ar fi chiar necesară, dar cerem ceea ce este cinstit și drept.

Improprietării cei noi, cu voe sau fără voe, vor trebui îndrumați spre cultivare, spre asociere, fie în cooperative de producțiune, de aprovizionare sau de desfăcere în comun, fie în reuniuni sau sindicate agricole, viticole, horticoale, etc. Pentru aceste organizații cari trebuie create și susținute prin tot felul de avantaje și favoruri, socotite, imperios necesar, ca la întocmirea noului tarif vamal să se mențină întreg articolul 787 din vechiul tarif care dă dreptul asociațiilor agricole, viticole, horticoale, etc. să importe, cu scutire de taxe vamale: materialele, mașinile și substanțele necesare membrilor lor.

Păstrându-se și aplicându-se acest articol, jură greații pentru toate asociațiile cu caracter agricol, se va stabili un bun mijloc de întrecere între fabricile indigene față de produsele streine, năzind să câștige încrederea consumatorilor și producătorilor indigeni printro producțiune de mărfuri bune, solide și efține.

Suntem deci de acord în ce privește oportunitatea revizuirii vechiului tarif vamal, cerem însă cu toată stăruința menținerea art. 787 din vechiul tarif, menținere care va ajuta atât bunei dezvoltări a industriei naționale, cât și organizațiilor agricole cari trebuiesc să ia ființă în cel mai scurt timp și să se desvolte avantajate de favoruri egale cu acelea de care se bucură astăzi „Industria Națională”.

D. Anastasiu.

Directorul Sindicatului Viticol Arad

—00—

Ungurii și străinătatea

— Propagandălor culturale —

Mai mult decât în trecut, când nu prea aveau nevoie de sprijinul lumii, unghurii fac astăzi literaturii și artei lor o întinsă și statornică propagandă în străinătate. Pentru acest scop Ungaria oficială nu crută nici o jertfă, iar propagandisții ei oficiali și neoficiali, nici o osteneală. N'au avut de pierdut, terenul favorabil pe care l-au stăruințat de fer și spiritul de jertfă pe care intelectualitatea noastră, în marea ei majoritate, nu-l are. Pe lângă țările de cari a fost alături în războiul mondial, — cu toată dicitura albă — Ungaria și-a câștigat simpatia Rusiei sovietice, a Italiei, Angliei și Americii. „Dusmanii” destestati, huliți în toate chipurile până mai ieri, astăzi sunt linguși și asigurați din simpatia și admirația din totdauna a maghiarilor. Personalități distinsie și cu greutate sunt invitate la Budapesta și primite și gazduite împărătește. La conferințele internaționale, politice sau științifice, sunt de față, totdauna gata să apere cauza patriei lor, cei mai bine pregătiți dintre unghuri. Unghuri cu stare înfitează case de editura la Paris, conduc gazete la Berlin, deschid teatre la New-York. Ziaristi și scriitori europeni și americani sunt câștigați, cu sau fără recompense, pentru cauza culturii maghiare.

Poeziile lui Petőfi snt traduse pe socoteala Statului ungar, în toate limbile culte. Poeziile lui Ady apar, traduse în limba lui Dante, pe piața literară a lumii. Un profesor dela universitatea din Tokio care a învățat unghurește e reținut pentru câțiva ani de zile la Budapesta pentru a face un dicționar maghiaro-japonez și pentru a studia cultura maghiară.

Reviste franceze, engleze, germane, și americane, se ocupă, des și în cunoștință de cauză, de literatura unghurească.

Revistele italiene „Delta” (Fiume), „Concilio” (Foligno), „Convengo”, „Noi e il Mondo” etc. ... dau aproape în fiecare număr informații despre literatura maghiară și publică traduceri din această literatură. Romane apar des în traducere italianească.

Dintre foștii inamici, Unghurii au reușit să-și câștige cele mai mari simpatii la foștii noștri aliați; ei sunt cei mai bine primiți, atât la Roma, cât și la Paris, Londra și Washington.

Mi-aduc încă aminte de violenta și nedemna companie ce-a dus-o aproape întreaga presa italiană, pentru Ungaria împotriva Romaniei când cu intrarea trupelor noastre în Budapesta. Și aceasta grație propagandei organizate cuminte și urmărite cu ultima energie.

Bela Bartok triumfă cu muzica maghiară la Paris. Pictorii și sculptorii unghuri se prezintă bine la toate expozițiile internaționale de artă, cu ce produce Ungaria mai bun.

Azi când cineva zice Polonia se gândeste la Sienkiewicz; cine zice Jugoslavia zice Mestrovic; cine zice Cehoslovacia zice Smetana, Masaryk etc.

Dintre vecinii noștri, doar cehoslovacii, dela cari putem învăța atatea, au știut să facă țării lor o asemenea atmosferă favorabilă în lume.

Când inteligența noastră vioae și capabila de cele mai înalte zboruri, va fi egalată de spiritul nostru de organizare și de-o muncă serioasă în serviciul culturii românești, vom ajunge acolo unde marile noastre însușiri ne dau dreptul să fim. Până atunci vom fi ignorați, și vina va fi numai a noastră. (a.)

NOTE

O excursie în Munții Apuseni

Peste Găina la Vidra de Sus

De Tr. Mager, prof.

(Continuare).

Găina. — Târgul de fete. — Bulzeștii. — Coborâm spre Vidra.

La ora 13 am ajuns pe Găina. Piscul întâiu (dinspre Halmăgel) este legat de al doilea printr'un podiș lungăreț. Aci se despart patru județe: Aradul, Bihorul, Hunedoara și Turda-Arieș.

Suntem la 1486 metri înălțime, de unde ni se desfașoară o priveliște măreață: culmi prelungite se fugăresc în zare și se pierd în șesurile văilor Arieșului, Crișului Alb și Crișului Negru, dincolo de care se conturează fumurii alte catene de munți.

La miazănoapte, tot din massivul Bihorului, Cucurbeta se înalță la 1849 metri, cu creștetul rotund și pleșuv, pe care se zăresc încă trei câmpuri de zăpadă. Piscul acoperit de umbra unui nor și versantele prelunge imbricate cași într'o rochie de atlas greu, în codri verzi de brad, îi împrumută un aspect sombru.

Pretulindeni, prin luminisuri se ivesc pe fondul verde, copetșurile de șindriță albă ale stânelor, ce scipplesc în soare și par...

mai mult jucărele delicates, decât adăposturi pentru oameni și animale).

Gălăgioasa mea ceată a amușit, doar șargul ronțae cu zor și multumit iarba măruntă și aromată. Incolo e atată liniște și un aer clar și ozonat, ce te răsvrătește. Ce pretențioase și ridicole ne par acum toate lucrurile omenesci.

Pe acest platou, din uitate vremuri, se ține în fiecare an, la Săn Petru „târgul de fete”. Scriitorii nemți și unghuri au esplotat acest obicei, ce se potrvia de minune în cadrul narațiunilor romantice. Adevărul e că nu s'au vîndut și nu se vînd aici fete și originea acestui târg curios trebuie căutat în alte împrejurări. Satele de munte sunt împrăștiate pe întinderi de zeci de kilometri, ba chiar și casele se raslețesc singuratec la distanțe considerabile, așa că...

* 2) Motiile le numesc „colibi” (latin) și nu folosesc niciodată (slavul) „stăna”, iar peste tot edificțiile se numesc „măitori”, ceea ce Cărmăniș numesc „ortoane” care poate are un cuprins mai bogat, înțelegându-se aci și ucelele economice.

o convenire socială trebuia căutată într'un punct geografic accesibil tuturor. Ori Găina prin poziția sa geografică dominantă satisfac mai bine acestei condiții, iar clima aspră montană permite mai ușor ca această intrunire de dulci nădejdi pentru tineret săse țină tocmai la Săn Petru, în plină vară. Acest „târg”, care cași târg se reduce la mărunțisuri casnice, mîncăruri și beutură, oferă cel mai bun prilej tineretului pentru cunoștințe, ba practic cum e munteanul, de ce nu s'ar fi putut contracta căsătoria chiar la fața locului. Iernile sunt grele în munți și „cărștegiile” nu sunt cel mai potrivit timp pentru nunții.

Pentru cei căsătorii e locul și timpul cel mai potrivit de întăinire cu rudeniile. La anul, și de aici înainte în fiecare an, vine fata să-și vază părinții, căci cunoscută fiind voinicia și frumsețea Moațelor, multe coboară după bărbaiți în Țara Crișurilor. Am văzut aici duioase îmbrățișări, între femei mai cu seamă, se strâng în brațe și se apleacă de mai multeori una peste umărul celeilalte.

În anii din urmă ai stăpînirii unghurești „târgul de fete” incepea să-și piardă din vivacitate. Jandarmii unghurești aleși pe sprâncenă de înalți și sdraveni, cu un moț de penne de cocoș, la chipul, în uniforma neagră de pășari de noapte, înpeștriau tot mai mult populația albă a târgului, ce se reducea an de an. Vizitatorul intelectual român era ur-

!!! Radio 8042
Pachetele-Kemeny
 cu gulaș,
 Paștete de mai,
 Haschee,
 Frankfurteri
 în pachete de 1/2, 1/4, 1/8 și 1/16 Kilogrami
sunt cea mai ieftină cină de vară
 și se capătă totdeauna în toate prăvăliile bune de coloniale și băcanii.
 Revanzătorii să se adreseze la:
HAJDUSKA și Co.
 Arad, Piața Avram Iancu 7.
 Telefon 7-33.

Se caută
 un servitor, om de casă. Să știe scrie și ceti în limba română, să știe limbile maghiară și germană. Să fie om statornic, preferabil familist. A se adresa la administrația Tribuna Nouă.

48.- Lei
 un metru stofă batist deschis, descuri frumoase pentru vestiminte de vară în prăvălia de modă a lui
ARMIN WEISZ
 Arad, Piața Avram Iancu 18. Tot acolo: grenadine elvețiene, zefiruri, stoffe, stoffe de vestiminte bărbătești, și tot soiul de articoli de modă, și pe lângă toată urcarea prețurilor :
se află cu cele mai reduse prețuri.

Investire sigură
 în căși particulare și căși cu chirie în toate părțile orașului, primind camere imediat. La fel în podgorii, cu întreg echipamentul, vile frumoase 2-30 castastre de vânzare. Informații gratuite la
MUNTEAN și FLORA
 Arad, Bulev. Regina Maria Nr. 10.

O cassă de fier
 (wertheimiană)
 ori alt sistem, folosită, căutam spre imediată cumpărare. — Administrația „Tribuna Nouă“ Arad.

Local de fabrică
 în centrul orașului, lângă șinele de tren, împreună cu curte mare, întreg ori în mai multe părți
e de arendat cu 1 August
 O parte a lui se poate folosi ca prăvălie la stradă, conectată cu un magazin spațios. — A se adresa la: Arad, Strada Eminescu 5.

S'a deschis!
BAZARUL-VICTORIA
 în fostul local al lui Gheorghe Menyhért
 Depozit permanent de cele mai noi modeluri parisiene și vieneze, mantale pentru dame în cea mai elegantă execuțiune, costume, bluze, haine de serate.

La Sindicatul Viticol Arad, Bulev. Regele Ferdinand 25
 se află spre vânzare:
 Sulfat de cupru englez marca „Mackechnie“ 99% garantat cu Lei 25.- kgr.
 Rafie majunca prima cu Lei 27.- kgr.
 Pompe „Vermorelle“ și Torpile originale Franceze.

Sticle de cerneală și vânățeală
 cumpără în ori ce măsurime, cu preț bun :
„MERCEDES“ industrie chimică
 Arad, Str. Dorobanților 6.

Pește proaspăt
 a sosit la firma:
IOSIF LUTTWAK, ARAD.

Vânzări ieftine de realități
 În Arad, oras, și suburbii, căși particulare și căși pentru familii, fiecare din ele cu locuințe de câte 3-6 camere imediat ocupabile. — Vii în podgoriile Aradului, mari dela 2 până la 10 jugare cu aranjament complet. Mori cu aburi, mori cu gaz, în județele Arad și Timiș, de vânzare în condițiuni favorabile de plată. — Adresați-vă la:
Biuroul Albert Haasz,
 (1-1) Arad, Strada Românilui 5.

Un surugiu (cocis)
 om de incredere află imediat aplicare la depozitul de bere „PORTER“ Arad,
 (1-2) Piața Catedralei 4.

Judecătoria de ocol Șiria, secția cărți funduare.
 Nr. 1513-1924 cf.

Extract din publicațiune de lițitație.

În urma cererii de execuție făcută de urmăritoarea văd. lui Mahler Mihaiu urmăritii Böresök Ludovic și soția Bălint Eitel judecătoria a ordonat lițitațiunea execuțională în ce privește imobilelor situate în comuna Gașa circumscripția judecătorei ocolului Șiria, cuprinse în cf. a comunei Gașa Nr. protocolului cf. 1235. Nr. 1, 2 de ordine A. I. Nr. top. 690. 691b, 929 în prețul de strigare de 1600 Lei, pentru încărcarea creanței de 25.000 Lei capital și accesorii.

Lițitațiunea se va ținea în ziua de 5 Iulie 1924, la ora 10 a. m. la casa comunală a comunei Gașa.
 Imobilul ce va fi lițitat nu va fi vândut pe un preț mai mic decât jumătate din prețul de strigare.
 Cei cari doresc să liciteze, sunt datori să depoziteze la delegatul judecătorec 10% din prețul de strigare drept garanție în numărar sau în efecte de cauție socotite după cursul fixat în § 42, legea IX. 1881 sau să vadă același delegat chitanța constatând depunerea judecătorească prealabilă a garanției și să semneze condițiunile de lițitație (§ 147, 150, 170, legea LX. 1881, § 21, legea XL 1908).
 Dacă nimeni nu oferă mai mult cel care a oferit pentru imobil pentru un preț mai urcat de cât cel de strigare, este dator să întregască imediat garanția fixată conform procentului prețului de strigare la aceeași parte procentuală a prețului ce a oferit (§ XLI 1908).
 Șiria, la 30 Aprilie 1924.
 Judecător:
 G. ANGHELE m. p.

Schimb de deținuți cu Ungaria
 — Deținuții români ca umbrele —

Oradea Mare, 18 Iunie.
 După spusele acestor eliberați, mai sunt foarte mulți români închiși prin temnițele și lagărele ungurești din Seghedin, Budapesta, Vaș, Zalaegerszeg, etc., unde sunt supuși la cele mai groaznice chinuri și acte de răzbanare. Li se refuză uneori pâna și hrana zilnică, compusă din o supă de apă caldă cu resturi spurcate de alimente. În schimb bărbații sunt supuși la munci grele, când li se dă vr'o 300 gr. de pâine neagră, acra, necoaptă și amestecată cu mălaiu. Am văzut și eu o astfel de pâine la eliberatul Gh. Moldovanu.
 Din cauza acestui tratament neomenos, toți pe cei cari i-am primit azi din Ungaria erau cu adevărat niște umbre ori stafii.
 Ba încă îmi spunea cu toții, în cursul zilei de ieri, că ungiurii le-au smuls hainele și le-au dat în schimb zdrențele cu care i-am văzut îmbrăcați azi dimineață până și cămașa și ismenele le-au fost luate!
 N'au fost scutiți, s'armanii, nici de bătăi crunte, căci cel de-al doilea din capul listei a fost supus unor astfel de torturi, încât a rămas surd de urechia stângă, din care puroiul ar fi curs pe gât în jos dacă nu ar fi fost oprit de vată. Altul, Imre Schwartz, spunea că mizeria din temniță, lipsa de lumină, igrasia și alte suferințe i-au întunecat lumina ochiului drept și azi nu mai vede de loc. Pedepsele de închisoare iar nu lipseau; pe lângă carceră, privarea orelor de plimbare, mai erau pedepșiți cu luarea mizerabilei hrane ce căpătau, pe o durată ce varia între 6-8 zile, iar celor ce nu puteau lucra li se reducea hrana la 150 gr. pâine pe zi...
 „Univesul“ Cihoveanu.

Opera de construcție
 Noi clădiri școlare
 — Dela corespondența noastră —

Arad, 20 Iunie
 În comuna Jermata, școala de azi fiind necorespunzătoare, să rămână pentru scopurile unei case naționale și să se clădească o școală nouă cu două sale și o locuință.
 În comuna Moroda, școala confesională gr. orientală fiind necorespunzătoare, să se clădească un local nou cu trei sale de învățământ și o locuință. A doua locuință urmează a se instala în casa comunală, locuită în prezent de postul de jandarmi, care ar urma să fie mutat la Seleuș.
 Comisia a luat măsuri pentru materialul necesar, așa că la toamnă să se poate începe zidirea temeliiilor noi.

Altădată „oua găina în butea cu ovăș“, spunea un bătrân; imbelșugare înzădar viată acum.
 Locuitorii sunt săraci, bucate nu se mai fac, ci trebuie căstigate la țară, apoi din Baia de Criș, ultima stație de cale ferată și cel mai apropiat drum de car, trebuie scoase la munte pe spatele calului. Dacă s'ar calcula științific câtă energie consumă transportarea acasă a unui cuant de cereale și câtă energie desvolda acelaș cuant casi hrană, cred că bieții Bulzeșteni sunt în deficit.
 Îndată după unire, într'un elan, de însufletire s'a hotărât colonizarea lor în jurul Aradului, era să vină cu preot cu tot și să închege cercul românesc de fier dela graniță. S'a inpotmolit și această idee fericită, cași atâtea altele.
 Decând n'am trecut în cunosoc pe cei din Bulzești și Tomnatec cu „condica“ colectând prin „țară“ pentru o biserică. Nu vreu să fiu malițios, dar i-am întâlnit de atâtea ori prin Arad și pe aiurea, încât îmi mai vine să cred, că aceasta ar fi o meserie națională a lor.
 O altă meserie locală e „cu băta“, ceea ce Crișeni prin o analogie răutăcioasă, ca să nu spună rușinei pe nume, le zic, că „umbă cu crucea“, — cerșesc, adunând „măla depe țară“.
 De altcum, acești munteni, pe lângă toată mizeria, sunt oameni de statură înaltă, viguroși și vioi, un tip a parte al Munților Apuseni. E cunoscută în idiom moțănesc, pătania harzlie a Bulzeș țeanului din târgul de fete dela Găina:
 „Tine Moț de hastă straiță,
 Să mă hiț cu hastă Moață.“

Aderențe.
 Câteva indemnuri muncitorilor culți răli înghiebați în „Asociația Invațitorilor“ din Jud. Arad.
 — Prietenii de credință! —

O ceată mică ce nu mai poate păstra în sufletul lui îndreptăție în acest colț de țară, țica, provăzută cu certificatul idealurilor obște a pornit acest ziar calauzit de o voință fermă de un program bine stabilit. Toți cari au ascultat chemarea unui glas, încadrați în gânduri de mai în concepții de propagandă de îndrumări ordonate și în disciplina unității naționale, stăruie cu priu, și sintă să se realizeze dorințele infernitate ale unei publice din acest Judet: pornirea unui răstun în care să se concentreze atitudinea față cu prălenele pornite să descifreze intenții de cărmuire în țării și de revindicarea legale a poporului român și Treceți prin retorta mustrării de cuget că zătat Aradul jurelor mari, al manifestațiilor grandioase culturale și politice dăinuțate învrajmășur în mardiale, în orașul de unde a pornit scâmbia sfâșie unui trecut de umilitate și s'a zămislit ideea de a unice cu frântura de nem de dincolo dinului Cau paților, nu mai palpită trebuințate de cimentat sbuciumului pus în actul istoric dela Albală, într'un unison de gândire, într'o pronunțată vorbă se îndreaptă ca un val cătră suflarea românească. Ce l'a cerut. Va fi acest ziar chezașia adevărate curente de orânduire adoptate vremii și împrejurriilor, și în goana după sporirea capitalului energie ce sta într'o acumulare nebitună în masă popularului român, vrea să-l îmbrăncească la sumina față, să-i dea înțeles deplin de desvotare de toate.
 Deci cu tendință lămurite, cu impulsuri limpe și gânduri creatoare va fi aceea tribuna de care am însetat de multă vreme.
 Frații învățători!
 Voi, produs al inclinării voștre cu destinație de devenire, cu probe evidente de pornire în ridicarea valorilor din sinul unui neam pentru care jerfiți sfinte clipe de muncă apropiată-vă cu dragoste evanghelică de acest drapel ridicat din însuflețire.
 Virii-l cu douăie de așteptare în aerul sbuciumului școlaelor și de căsuțelor sărace. Din valurile de desroare pornite lăsați dungile fâșiiilor de lum să se reflecteze în suflătele noastre, ca de a primi ce este bun al sevei de via. Primiți-l cu acelaș dor neastămpărat care e trimis să vă anunțe trezirea. E mai sfântă solie ce vă bate la ușă de ștele sarbători ale Pogorării Duhului Sfa Urmăși indemnul unui om care, ori cum privit, și prin aceste rânduri ca și vialto, manifestații cu gândul e la voi, iar sfurtările pentru voi.
 Cristea,
 pres. Asociației

Cronica Rimată

Aradule, oraș neprețuit
 De-atâtea bogății ce-adăpostești,
 Eu am plecat din plăcări muntești
 Să te cunosc... și iată-mă venit.
 Erau oriental până mai eri
 — Cu un Chiocș era echivalent —
 Și sper, că tu oraș de Occident
 Să mă prețuie, schimbându-mi din pareri.
 Ce am văzut în tine m'a umit
 Statuetele îți sunt fortificate,
 Ca nu cumva să fie deochiate
 De vre-un năghiob, ce mult le-ar fi privit
 Tramvaiul tău motor e o minune
 Rămășă poate din antichitate,
 Și eu m'am întrebant cum de se poate
 Că nu'i faciși din asta un renume.
 Conservator fanatic ai păstrat
 Chiar denumirea străzilor cea veche,
 Și dacă nu mă'nșeală vre-o ureche,
 Auz că și coroana altui Stat.
 Dar ce n'ai, tu Aradule? Ai Strand,
 Ai boulevards largi, piețe și parcuri,
 Ai anticie ruini, trăsuri cu arcuri
 Și firme serse'n limba lui Rostaad.
 Și fiindcă ești în țara românească
 Îți completează și ceia ce'i lipsese:
 Un club intin, unde la bacara
 Vei face paraziții să trăieșe.
 Pe Corso ai femei pline de grații,
 Ai banci pe-alei ascunde, ai vitrine
 În care se vad stoffe foarte fine,
 Ai cafenele, țară veniații.
 Ce fel de oameni ai, eu o să știu
 Nu peste multă vreme și odia.
 În stăfele de cronica rimată
 Ne-am întâlni, cu ea am să mai viu.

Până mă hițai cu Moață;
 Moțăta a fugit cu straița.
 După o mică gustare la șipotul izvor, mai odihnindu-ne vreme de ceas, prindem a coborâ spre Vidra. Începe grup de colibi. Coborâm mai mult pădure, pe o cărăruș, care adesea șapă zăpoxi (poenc) cum numai în basme se făc menesc. Pretutidini aflăm matori: două ține viața aici, căci apoi începe să imar și „se instrinează locul.“ Multă stere (veratrum album), plantă otrăvitoare.
 Ni se pur genunchii de coborâș, sem o în două ore, cam pe la 4-30, ajungeți a comună și întâmpnător, — unde nu blicită drumul —, tragem la un brigadier plateș Găjda noastră e lângă Rău (Arieș), o împede cași lacrima, ce se sbate am între malurile de stâncă și se prăvi șgomotos în alvia de bolovani, încât obșnuți cu acest șgomot, ne pare o cum se pot înțelege-oamenii aici.
 Până de sară ne cărbunim pe pârăcoroasă, ne spălăm în Rău, unii se ferite pe puntea înaltă, spânzurându-și picioa de deasupra apci, în care fixat între două se ține proaspăt de butoiu de bere, împir gazda se pregătește de nuntit, își mafață după lui Crișan, un consătean meu. Înteressantă coincidență, mirce e și la întoarcere dorește să-i întovă Pri alaiul de nuntă peste munte: nu se proviză pentrucă noi vom pleca din Vidra Moldor dimineață și nunta va fi Sămbătă.
 Dormim aci, și'n astă noapte, și peră să xclusiv

INFORMAȚIUNI

Noi și cititorii

Arad, 21 Iunie 1924.
Primit, din toate colțurile județului Arad și Timiș-Torontal, precum și din comune mai depărtate ale Ardealului, îmbarbări și mulțumiri pentru cercarea ce am întreprins-o de a face răsuna, de pe o tribună, nouă, în dulcea limbă românească, durerile, neplăcerile și aspirațiile acestui colț de țară izolat în neajutorarea vecinătății a for- lor stăpânitorii.

Mărturisim că aceste dovezi de dragoste de neam ne-au surprins, fiindcă au adus la realitate amintirile nece obicinuisem să așternem pe- ne.

Ne-am adus aminte de marea au- itate și de puternica armă care era a noastră românească din Ardeal în timpul mineriilor maghiare. Și ne-am in- buț cu amarăciune, ce flacăra a ia- lui a putut topi o vreme dragostea care încredere nelimitată a norodu- românesc în cece săpau, în slove foc, cartea de toate zilele a visurii și a darurilor lui?

Să fie asprimea vieții, pe care o in- ăm și noi ca și toate popoarele nse în vâltoarea războiului? Să fie, interesele această pentru tot ce e a românească dela război și până o înțelegere greșită a implinirii ului milenar al unui Ardeal al no- u? Să fie poate înfrățirea luptelor re partidele unei stăți liberă, cari nu fi înțese de norodul obicinuit să ștească altădată lupta sufletică drept mobilizare a tuturor suferitelor ro- nești cu lozinci: toți pentru unul, unul pentru toți?

Peate că toate la un loc au strecu- câte puțin în suflete otrava nepă- și sau a neîncrederei.

Construirea această întristătoare nstrutării din urmă își găsește azi o onfortare.

In entuziasmele îndemnuri ce ni-se nesează suntem îndreptății să ven- zăm zorile unei conștiințe noi. Sin- ra răspăiat de care o cerem dinu dela noastră de a mobiliza din nou letele românești și de a strecura în știința tuturor cetățenilor fără de- oire înțelesul ideii de patrie fără de e nu poate exista o propășire indi- uală, ar fi încrederea și dragostea rodului din Ardeal.

Personale

In cursul săptămânii viitoare va și în localitate d. director general rigorescu pentru lucrări în letura cu constatarea naționalității măee a populației.

DELA PREFECTURĂ

Chestiunea loturilor de casă
Prin decizia nr. 14.227/924 publicată Monitorul Oficial din 18 Iunie, termel- le prevăzute de art. 4 și 5 din regula- ntul legii, prin care se autoriză comu- le urbane să vândă loturi de case mobi- liare, văduțelor cu orfanii de război, acționarilor etc. au fost prelungite cu 15 e dela data aplicării menționatei deci- ni; adică termenul merge începând dela iunie, și solicitatorii urmează să depună re- lătele lor însoțite de toate actele cerute regulamente.

Prefectura județului va lua măsurile, ca te comunele urbane, cari nu sunt reșe- nte să se conformeze dispozițiilor de i sus.

O precizare. Șeful gării Arad acuzat pe nedrept

In coloanele unui confrate din localitate, apărut în ziua de 20 Iunie mai multe uzații aduse D-lui N. Jura, șeful gării lo- de. Interesându-ne la fața locului despre e relatate, am constatat următoarele:
Aruncarea mărfurilor de pe rampă la a întâmplării este un fapt din domeniul azației. Cât privește darea lor jos depe mpă — în mod cât mai îngrijit posibil — făcând în urma aglomerației prea mari mărfuri — aglomerare produsă numai și mai de neglijința expeditorilor, cari sa- fac după bunul plac cerințele și nu după normă bine stabilită. Cu această rela- tem o constatare și anume: confratele lo- i s-a mai grăbit și anul trecut cu darea în oblicitate a unor astfel de informații necon- plitate și consecințele nu credem că ar fi toc- ai plicute dacă le-am aminti.

Congresul comitetelor școlare

In zilele de 5, 6 și 7 Iulie va avea loc București congresul comitetelor școlare n întreg cuprinsul țării. Se vor desbata erite chestii școlare, printre care va fi de o importanță capitală și anume: ca legea învățământului vechiului regat lămpînă sau nu greutatea în aplicarea ei om reveni.

Lemnele primăriei

Primăria locală a ținut licitație pentru provizionarea cu lemne a tuturor autorită- lor din oraș. Din ofertele sosite, costul lui vagon cu lemne de foc ab. gara, Arad se peră să nu depășească suma de 5000 lei, xclusiv transportul dela gară în oraș.

Manifestația de după interpelarea de ieri a d-ului Lupu

După terminarea ședinței de ieri a Ca- merei, d-nii dr. N. Lupu, Mihalache, Lu- pescu, Mirto și alții câțiva partizani politici au pornit pe jos pe aleea Mitropoliei spre a li se face o manifestație de simpatie de un grup de indivizi tocniți din vreme pentru această.

Grupul de manifestații a fost sporit și de alți indivizi din hala Bibescu Vodă, din cafenelele și cârciumele învecinate și de pe cheiul Dâmboviței, atrași de strigă- tele și ovațiile adresate d-lui dr. N. Lupu care și ovaționase în ședința Camerei in- terpelarea asupra situației externe a țării.

Organele însărcinate cu paza ordinii publice văzând începutul de manifestație, au format un cordon în dreptul spitalului Brâncovene și au pus în vedere grupului că orice manifestație fiind interzisă ur- mează să se imprimă în liniște.

După ce deputatul Lupescu a bruscat pe un plutonier de jandarmi grupul a simulat că se imprimă spre a se refăce imediat după ce a trecut dincolo de cordon.. Jandarmii au format în dreptul Ho- telului Regina un nou cordon pe care țără- niștii și băieți de prăvălie constituiți în grup au încercat să-l spargă.

Din grup s'a desprins d. dr. Lupu care a plecat la prefectura poliției unde expunând faptele d-lui general Nicolescu, s'a dat ordin să se deschidă cordonul. Ai s'a produs un alt incident între un locotenent de jandarmi și deputatul Lupescu, incident provocat de acesta din urmă.

Cu toate promisiunile d-lui dr. Lupu că manifestații se vor imprăștia, grupul s'a refăcut imediat după deschiderea cor- donului și a încercat să manifesteze în fața prefecturii poliției și pe calea Victoriei.

In dreptul bisericii Krefulescu grupul a fost oprit din nou și imprăștiat spre a se refăce din nou la Athenee Palace. Aci, după câteva cuvinte rostite de d. dr. Lupu din balconul hotelului grupul s'a imprăștiat și manifestațiunea a luat sfârșit.

Nou cămin școlar în Sânnicolaul Mare.

Școala medie „Principele Carol“ din Sânnicolaul Mare, cu concursul Corolului „Doina“ și cel bis. gr. cat. rom. din loc, din Comloș și Nereu aranjează concert teatru și întrecere de coruri din incidentul sfințirii Că- minului, care se va ținea Duminecă la 22 Iunie.

Soldat omorât de tren.

Acceleratul No. 201 din ziua de 21, la intrarea în stația Zam, a călcat — omorân- du-l pe loc — un soldat din reg. 2 c. f. care face serviciul de frână la un tren de marfă garat în acel moment în numita stație.

Diverse dela Tribunal

Ședințele din 21 Iunie.

Judecătoria de ocol din Șiria nu de mult a judecat procesul lui Bendeau Gheorge din Cebeza pentru delictul de înșelăci- une. — In urma apelului dat de reclamant Ioan Bezinariu, cauza era judecată de tribunal. Anume Gheorge Bendeau era acuzat pentru faptul, că cu ocaziunea țâr- gului săptămânal din Pâncota, cumpărând dela reclamant o părecha de boi pentru 6399 lei, i-a plătit numai 2800 lei. Lipsa n'a putut-o con- stata reclamantul imediat, căci a avut teamă că numărând banii în târg, i-se pot fura. Afând mai târziu de lipsa restului, a dat în judec- ată pe cumpărător. Tribunalul în lipsa de probe a trebuit să achite pe individul Bendeau.

Tot de judecătoria de ocol din Șiria a fost judecat și cauza penală intentată în- contra lui Gheorge Halmagian din Măderat pentru delictul de furt. — Acesta a zec- rat din via lui Ion Moț din Măderat care pari noi de vie, înlocuindu-i cu parii uzați din via sa. Tribunalul reprezentându-se in- culpatul a trebuit să amâne cauza pe ter- miu nou.

Un alt caz s'a judecat nu de mult la judecătoria de ocol din Nădlac. Anume individul Pavel Lehoczki cârciumar d'acolo s'a făcut vinovat prin faptul că venind so- fia lui St. Ignacz să-și cheme acasă soțul din crăsmă, proprietarul a aruncat-o afară, zgă- rându-o cu o izbitoră la nas. Lezata a intentat-o pe proces la judecătoria pentru leziune corporală ușoară. Ajungând cazul la tribunal, ca instanță de apel, cârciumarul a fost amendat cu 400 lei.

Ilie Drag din Radna, pentru că a păgubit statul cu 90 lei, furând scânduri din un vagon din gara Radna, a fost con- damnat de tribunal, ca instanță de apel, la 4 zile închisoare.

Ioan Ozorovszki cheiner din Arad, fu- rând din buzunarmul individui E. Szabo 237 lei, a fost condamnat de tribunal la cincii zile închisoare.

Traian Șutea din Șiria, pentru că a vâ- nat pe teritor străin, a fost amendat de tri- bunal cu 1000 lei.

Aviz abonaților noștri.

Rugăm stăruitor pe onorații noștri, abonați, ca abonamentele să ne fie trimise pe adresa: „ADMINISTRAȚIA TRIBUNA NOUA“ (Casa postală No. 63. Arad.

Dela R. M. S.

O parte din concesiunii sărei fiind dovedite că peste cantitatea acest prim produs de alimentare, Direcția R. M. S. a dat ordin prefecturilor din întreaga țară, să pună în vedere concesiionarii următoarele condițiuni:

1) Concesiionarii de sare vor putea vinde orcuți orice cantitate de sare cerută, cunos- când că peste cantitatea de 500 kgr. nu se va putea lua alt preț decât de 1 leu pe kgr. pentru sarea bulgăre și 1.25 leu pentru kgr. de sare măcinată.

2) In caz când comisionarii ar refuza această condiție Direcția R. M. S. stă la dispoziția cumpărătorilor a da chiar în regiunile concesionate cantitățile de sare trebucioase — pe prețul de mai sus.

3. Concesiionarii nu au dreptul să vândă cu prețul pieței cantități mai mici de 500 kgr. decât numai în cazul când sunt satisfă- cute toate cererile en gros.

„Regala“

Nu este vorba de mesteșor, nu. E vorba de un produs a R. M. S., de un produs diabolic. In ecuațiune matematică, pentru matematic: Regală R. M. S. — 80 bani.

De altfel e vorba de țigaretă, bat-o focul! Să vedem ce definiții i-am putea da. Să începem cu cei cari posed diplomă vre- unei înalte școli de economic. Pentru ei ar fi: ceva ce dacă n'ai fuma ai economisi zil- nic 16 lei minimum!

Pentru profesori: ceva pentru care dacă-o vezi în gura elevului, îl trec în con- dică. Ori să cităm mai bine proverbial Quod licet Jovi, non licet bovi.

Pentru restauratori sau cafegii: ceva pentru care în timpul nopții socotești preț urcat.

Pentru femei: ceva pentru care reduci menajul.

Pentru cei cari: ceva pentru care, dacă dai salutul cu ea în gură, se prevede sfântă- penalitate.

Pentru țărani: ceva la ce se potrivește proverbial; „fără fum nici de cum.“

Pentru cei ce beau: ceva ce mândrește alcoolul.

Pentru cei ce suferă de criză de bani: totul ce nu îți rușine să ceri.

Pentru anticoinșiști: ceva la ce se potrivește proverbial „de ce fugi, nu scapi“.

Pentru finanți: ceva pentru care, dacă descoperi contrabandă, primești primă.

Și vai! pentru medici: ceva la ce se potrivește proverbial; „fă cum zice dar nu cum face părintelul“ — Ei ne opresc amenințându-ni ne prin coloane întregi că tu- tunul ne prăpădește!

Vai, suntem prăpădiți! Esop.

Arestarea contesei Calmuskya la Brăila

Brăila, 19. — Siguranța locală a Brăila o interesează captură. Comisariul Sică a descoperit astănoapte și a arestat pe faimoasa escroacă in- ternțională, contesa Calmuskya. Ade- văratul ei nume este Sofia Vărdaru.

Falsa contesă vorbește 11 limbi. Ea a trăit cu contele Calmuskya, de la care a luat prin fraudă numele cu care se afacează, mai ales când trece granița.

La Brăila a sosit acum trei zile și a descins la hotel «Național». In acest scurt interval a reușit să con- tracteze cunoștințe cu familia de bună condiție, dându-se drept docto- reasă. A oferit chiar consultații medicale și a prescrip rețete și tra- tamente cu aerul unei femei de știință.

Arestată și condusă la siguranță, ea a declarat că nu avea în gând să înșele pe nimeni și că a venit în localitate pentru a face băi în lac.

Cercetările continuă. Indată după terminarea lor, «contesa» va fi în- ținută la Siguranța generală din Bucu- rești.

x Cinematograful „Elisabeta“

Mercuri, Joi, Sâmbătă și Duminecă începând dela orele 9 seara, își fine reprezentățiile cu prețuri reduse în non aranjația grădină, cu program de prima clasă.

In cursul reprezentațiilor se ser- vesc, la mese acoperite, mâncări reci și calde cum și beuturi răcoritoare.

(1-3)

Cetiți și răspânși Tribuna Nouă

ULTIMA ORĂ

Corpurile Legiuitoare

Ședințele dela 20 Iunie

Ședința s'a deschis la orele 3 d. a sub președinția d-lui N. Simionescu-Bărlad.

Pe banca ministerială d-nii Vintilă Brătianu, I. G. Duca, general Văitoianu și N. D. Chirulescu.

D. ȘTEFAN IOAN la sumar face o declarație în numele mai multor colegi din majoritate care arată că ieri lipsind dela ședința votează azi contra moțiunii de de încredere în guvernul actual.

Aceiaș declarație de încredere în guvern mai fac și d-nii: dr. Jianu și Straucher. (apl. prelungite).

Comunicări

D. BEȚIANU acuză guvernul că, comi- siunea de impunere a redus impozitul glo- bal al d-lui Emil Petrescu dela un venit de 40000 lei anulul la 7000 lei anual.

D. VINTILĂ BRĂȚIANU, ministru finanțelor arată că această comunicare este carac- teristică partidului țărănesc cu atât mai mult cu cât în loc ca această chestie să fie rici- cată de un jurist, este adusă de un bid- vățător din Hotin.

In această chestiune d. V. Brătianu de- clară că'n confirmate cu legea impozitelor directe, impunerea se fac de comisiuni din care fac parte reprezentanții contribuabililor și ai fiscalului. In ce privește însă rectificările, sau scăderile de impunere ele se fac de co- misiunea de apel al cărei președinte este un președinte al Curții de Apel care are toate libertatea să aibă vre'o influență sau să- i dea vre'o directivă.

D. LEONTE MOLDOVANU face o comunicare prin care roagă guvernul să ia măsuri pentru desființarea comisiunii euro- peene dela Sulina intru cât nu și-a ținut an- gajamentele luate și nu a contribuit cu nimic pentru îmbunătățirea navigației la gurile Dunărei.

D. I. G. DUCA, ministrul de externe, recunoaște că chestiunea na- vigației în această parte a Dunărei este după rapoartele primite, în pe- ricol și de aceea a chemat la Bucu- rești pe d. Contescu de la Bratislava, ca împreună cu tehnicienii noștri să aibă mâine o conferință la ministerul de externe. Rezultatul conferinței d-sa spune că-l va relata Camerei.

D. LEONTE MOLDOVANU în replică spune că nu este mulțumit cu acest răspuns.

D-nul propune ca comisiunea in-ernațională dela Bratislava să-și in- tindă competența până la Marea Neagră.

D. I. G. DUCA: Imi pare foarte bine că prietenul meu Leonte Mol- dovanu, nu a fost mulțumit cu răspunsul meu.

După conferința de mâine sunt la dispoziția d-sale și a Camerei pentru a da în chestiunea aceasta lămuriri mai precise. Acum în ce privește chestiunea în sine, cred că d. Moldovanu știe că noi Români am luptat pentru unificarea regimu- lui Dunărei. Aceasta este singura so- luțiune și normală, echitabilă și co- rrespunzătoare cu ideile moderne.

Am toată speranța să cred, că această chestiune, ca și în altele, punc- tul de vedere al României, care re- prezintă dreptatea și triumfa în cele din urmă. (Aplauze prelungite.)

Di Vintilă Brătianu roagă Adu- narea c'an ședința de Luni să înceapă discuția generală asupra proiectului legii minelor.

Propunerea este admisă în aplau- zele majorității.

Legea energiei a fost votată

Intrându-se în ordinea de zi se pune la vot ce bile legea de lege. Adunarea adoptă legea cu 103 bile pentru și unul contra.

Sporirea pensiilor de invaliditate de muncă

D. N. D. Chirulescu, ministrul muncii, roagă să se intervertească ordinea de zi pentru a se vota pro- ectul de lege prin care se măresc pensiunile de invaliditate și bătrânețe pentru muncitori. (Camera ad- mite în aplauze propunerea.)

La discuțiunea generală d D. R.

Ioanișescu face o serie de ovai- proiectului acuzând guvernul că s'au adus mai multe legi cu caracter capi- talist și că nu s'au îngrijit mai din vreme și de nevoile muncitorilor.

Analizând proiectul se ridică contra dispozițiilor nedrepte cari se aplică lucrătorilor din Ardeal și Banat față de cei din vechiul regat și Basarabia.

Senatul

Ședința dela 20 Iunie

Ședința se deschide la orele 3 d. a sub președinția d-lui M. Ferichide.

Pe banca ministerială d-nii G. G. Măr- zescu, general Moșoiu și Al. Lapedatu.

D. G. G. MARZESCU, depune pro- ectul de lege prin care se prelungește plata datorilor în străinătate cu încă trei luni: în cazul când Parlamentul nu va fi deschis, Consiliul de miniștri e autorizat a prelungi acest termen cu încă șase luni.

D. AL LAPEDATU, ministrul cultelor și artelor, depune proiectul de lege pentru reglementarea administrării averii bisericilor române din țară cari au administratori din afară.

I. P. S. S. Mitropolitul Primat dr. MIRON CRISTEA, a fost unul din acia care împreună cu alți patru, cinci, după o prealabilă înțelegeri au găsit că ar fi de demnitatea țării, ca aceia cari în luptele noastre trecute și-au expus viața, câștigând dela Majestatea Sa ordinul „Mihai Viteaz“, să le facem din pamântul țării pe care ei cu viața lor l-au apărat, o mică remunera- ție ca astfel cei 240 și afăția de inși, răs- lețiți în toate părțile țării să fie pentru ge- nerația noastră de mâne un fel de pildă edu- cativă.

Mai departe I. P. S. S. Mitropolitul primat cere să se voteze cât mai neîntârziat proiectul de lege pentru improprietarilor ca- valierilor ordinului „Mihai Viteaz“.

D. M. FERICHIDE, răspunde că acest proiect se va lua în discuție chiar în această sesiune.

Pâr. BORZEA, cere dosarul privind la pădurile comunale din Făgăraș, în vederea unei interpelări.

Se votează proiectele de lege pentru adăogarea unei tranzitorii la legea organizației corpului tehnici al ministerului lucrărilor publice și cel prin care se desfiin- tează taxele de barieră în Bucovina.

D. G. R. Vasiliu, citește raportul proec- tului de lege pentru unificarea dispozițiilor din legea pentru organizarea judecătorească.

D. Al. G. G. s'i vorbind asupra acestei legi, propune să se introducă în lege ca procurorii de secție să poată fi angajați pe loc după cinci ani de serviciu.

Un vot de încredere noului guvern francez

Paris, 20. — In ședința de ieri a Ca- merei franceze, d. Herriot vorbind de chestiunea financiară, a declarat că a combătut întotdeauna impozitul pe ali- mente, a fost întotdeauna un parti- zant al echilibrării bugetului și respinge introducerea de noi cheltuieli fără veniturilor corespunzătoare. D. Herriot a mai declarat că guvernul va realiza economii, va suprima decretul legi și va cere o aplicare riguroasă a impo- zitului pe venit.

Vorbind de politica externă, d. Herriot a arătat că există un acord complex între Anglia, Belgia și Franta pentru a obliga Germania să respecte garanțiile pe care le-a dat.

D. Herriot a adăugat că Franta este hotărât pacifică și nu urmărește decât asigurarea siguranței sale și rezolvarea chestiunii plăților.

Speră că democrația germană va înțelege acest lucru căci este înre- soțată ca și Franta la soluționarea chestiunilor în litigiu. Este acsolut ne- cesar nu numai ca Franta să fie plă- tită, dar să nu fie nici atacată. D. Herriot declară că este sigur pe cel va găsi în șeful guvernului englez pe cel mai bun, pe cel mai sigur și pe cel mai liberal amic. Experiența comună a Angliei și Franței va face eficace co- laborarea între ambele state în inter- esul tuturor popoarele. D. Herriot a terminat cerând Camerei să-și ia răs- punderea.

Camera a votat votat apoi incre- dere guvernului cu 313 contra 234 de voturi.

Camera a votat votat apoi incre- dere guvernului cu 313 contra 234 de voturi.

ARTISTICE - CULTURALE

Noul comitet al „Soc. Scriitorilor Români“

O știre pe care n'am întâlnit-o în ziarele bucureștene:

În adunarea generală ținută Duminecă trecută, Societatea Scriitorilor Români și-a ales următorul comitet:

Președinte: Oct. Goga, vice-presedinte: Ion Minulescu, secretar: Vintilă Russu Șiriani. Cenzori au fost aleși d-nii: Corneliu Moldovan și Romulus P. Voinescu, iar membri în comitet: Mihail Sadoveanu, Liviu Rebreanu, George Murnu, Ion Pillat, Horia Furtună și Cincinat Pavelescu.

Salutăm cu bucurie noul comitet și-l așteptăm la muncă.

„Cercetășia“

A apărut numărul 2 al frumoasei reviste „Cercetășia“, care apare la Arad sub conducerea d-lui S. L. Ispravnic.

Di Ștefan Bălești publică în acest număr o frumoasă poezie: „Rugăciunea Cercetășului“.

Di S. L. Ispravnic se ocupă de: ce a fost, ce este și ce va trebui să devină Cercetășia. Di Ispravnic dă deasemenea un rezumat al proiectului de regulament întocmit de D-Sa.

Restul cuprinde informații interesante despre Cercetășia, la noi și în străinătate. Recomandăm, cu toată căldura această revistă cititorilor noștri.

A apărut:

Al. Popescu-Telega: Un amunio (Scrisul Românesc, Craiova).

Intre întâile isprăvi nesocotite ale actualului dictator al Spaniei, a fost și deportarea, în teribilele insule Canare, a celui mai mare spirit al Spaniei contemporane: Don Miguel de Unamuno.

Vălvei produse în jurul acestei criminale deportări i-se datorește, de bunăsimă, apariția frumoasei cărți a d-lui A. Popescu

— Telega care ni-l prezintă pe Unamuno în diferitele aspecte ale personalității lui atât de complexă.

„La Rivoluzione Fascista“

E titlul unei reviste politice-literare care a început să apară la Piza (Italia).

În jurul revistei se grupează o samă din cei mai de frunte scriitori ai tinerei generații italiene.

Publicistica italiană care în timpul războiului și după războiu tânjea, a căpătat un nou avânt ca și întreaga viață națională a Italiei contemporane.

Festival internațional de muzică la Praga

La Praga a avut loc un strălucit festival internațional de muzică, care a durat trei zile și a avut concursul unora din cei mai mari muzicieni ai lumii.

Ziarele franceze laudă organizarea perfectă a festivalului și afabilitatea cu care au fost primiți oaspeții străini.

Noi am lipsit.

Scriitorii francezi în Orient

Orientul a atras totdeauna pe scriitori. Dintre scriitorii noștri mulți Pau cântă fără să-l vadă și mulți Pau văzut fără să-l cânte.

Scriitorii străini ai căror cititori le permit luxul să cutreacă lumea, îl vizitează mereu. Romancierul francez Pierre Benoit, autorul „Atlantidei“, e de prezent în Siria. Un alt scriitor francez Andre Geiger vizitează Damascul, Ierusalimul și Tyrul.

O carte religioasă

Arad, 20 Iunie.

Nu de mult a apărut în editura librăriei „Diecezana“ o carte intitulată „Simboluri Liturgice“ de profesor dr. Ioan Felea.

Răsfoind-o în trecut, nu m'am putut stăpâni a nu citi „cuvântul înainte către cititori“ în care autorul își spune îndemnul care l'a făcut să dea la lumina această carte.

Justificarea acestui îndemn este — că nu se poate — mai strigător la cer. E strigatul cărmăciului către marinarii, cari nepreocupați de venirea furtunii lasă pânzele în voia soartei și imbatate de viziuni himerice, nu mai aud nimic. E strigatul omului biciat de loviturile vieții, e strigatul celui care este convins că numai credința mântue, e strigatul altarului. Cea mai mare parte a generației de azi scapătă de sub controlul serios al unei societăți morale, începe a-și croi independența, nesocotind religia și respectul legilor. Aceasta

generație e asemeni unei cangrene în corpul unui bolnav — al cărei întindere nu o mai poate opri de cât minunea. Lumea acestei minuni și-a încetat existența de aproape două mii de ani, de când întemecitorul minunilor s'a sacrificat pentru cei ce vor veni. Ce vor culege de pe urmele noastre cei ce vor veni în urma noastră? La căpătâul carei cruci vor plânge țărâna strămosilor, când noi nesocotim această cruce? Ce vor deveni cu timpul sfintele altare, cărora cea mai mare parte a credincioșilor le-a uitat interiorul? Ne-au înșelat ele în credința noastră? E atât de parfumat praful strădelor Dumineca și sărbătorile, că mirosul smirnei și al tămăiei, nu ne mai ademenește în a' sorbi? Pentru ce atâta goană spre larguri în care „apa morților“ nu ne înfățișează de cât himere? Vrem să risipim totul, pentru ca cei ce vor veni să nu ne găsească urmele? Dacă aceasta este cauza, nu ne trebuie atâta trudă, căci nici o mână omenească nu va putea distruge întreaga creație! Este ceva în afara de noi, care poate sfârși toate aceste inepături ale noastre nu cu brațul, ci numai cu voința: e însuși Creatorul lor, e Dumnezeu pe care genă

rația de azi îl uită. Sodoma și Gomora le h drept povesti bune pentru înfricoșarea cop neastâmpărați, dar celora care le-a mai rămas dinta, să se roage să nu vedem cu ochii, a văzut cei care au trăit clipele de pe urma a două cetăți.

Poate mai este timpul să ne întoarcem calea greșită, și cetirea cărții părintelui Felea, cotim că ar putea servi drept un altou sau Urmasilor noștri le suntem datori a le lăsa mo nirea părinților noștri și dacă nu putem adăoga nimic, apoi nici nu avem dreptul să o cheltă fără a da socoteala de ea.

**Cetiți și răspândiți
Tribuna Nouă**

Eucătăria Făiei „NEPTUN“, bufetul și cofetăria stau permanent la dispoziția Onor. Public!

Carnete cu reducere pentru abonați. — Săptămânal cină comună de pește, cu muzică. Escelente beuturi din Podgorii, bere proaspătîmșoreană, serviciu prompt și gentil. Deschis până la ora 1 noaptea. Pentru o clientelă numeroasă se roagă: **Martin și Mers**, ospătar.

In comerțul linoleului nu sunt prețuri urcate!

Ușor vede se capătă pentru 250 Lei întreg materialul de primă clasă din linoleu pentru aranjamentul unei bucătării, ușor se capătă covoraș, scutec pentru cărucior de copii, etc., etc., toate cu cele mai moderate prețuri.

Kram

STRADA METIANU (Palatul Huniade), Ia

Tipografia „Aradul“

00

aranjată cu cele mai moderne mașini de tipar și cele mai moderne litere pentru pregătirea tuturor lucrărilor aparținătoare acestei branșe, precum: reviste literare, anuare școlare, invitări de cununie, botez, petreceri, bilete de vizită, etc. etc.

00

Tipografia Aradul S. P. A

ARAD, Bul. Reg. Maria 12. (În curte la dreapta)

Umbrele de mătăsă, policandre, becuri în mare asortiment la Iosif Kalmar Str. Alexandri

Biciclete, noi ori folosite cauciuc din afară și din lăuntru, cum și tot articolele de echipament se capătă mai ieftin la **opticanul Schwartz, Arad, Str. Brancov**

Reduceri pentru sezonul de vară! Reduceri pentru sezonul de vară

Până la 10 Iulie

vinde cu reducere de

15% V. MISSIR FII & Co. S. A

sucursala Arad.

Reducerea aceasta privește toate articolele din magazinul nostru. Priviți galantarele noastre căci, și la acele prețuri facem o reducere de 15 procente.

Ciorapi și mănuși puteți cumpăra ori unde dar **buni și ieftini** numai la **LUDOVIC GOLDSTEIN** prăvălie de modă Arad, Str. Brătianu
Ciorapi de dame în toate colorile dela 20 Lei în sus până la 135 Lei, ciorapi „Oseta“ în toate colorile 150 Lei.

Economice.

Situația financiară a Ungariei

Arad, 21 Iunie

Budapesta, 20. (Rador). — Ministrul de finanțe, d. Korany a declarat în Adunarea Națională că condițiile preliminare pentru realizarea proiectului de asanare a Ungariei au reușit. Tipărirea de bancnote a încetat complet. Deficitul a fost acoperit din resurse proprii. Imprumutul intern a adus 26 milioane de coroane aur. Avansul executat de băncile ungare asupra imprumutului extern a atins suma de 19 milioane de franci elvețieni. Banca Națională a fost stabilită pe bază solidă. Avansul extern asupra imprumutului internațional a devenit de prisos din cauză că negocierile conduse de Teleszky au reușit. Guvernul a preferat să nu se grăbească cu lansarea unui imprumut parțial în America, deoarece piața americană este saturată de obligații europene. Anglia a arătat cea mai mare bunăvoință declarând că va semna nu numai parțial la care s'a obligat Anglia, dar că va semna și pe continent. Astfel Anglia ia trei părți din imprumut, care echivalează cu 8 milioane de lire sterline. Partea ungară care echivalează cu 10 milioane de franci elvețieni este asigurată, Italia a luat un milion și jumătate, Elveția un milion. Și Franța a declarat că va participa la refacerea Ungariei. Delegatul francez din consiliul Societății Națiunilor a declarat că Franța este dispusă să subserie un milion și jumătate de lire sterline din imprumutul ungar. În consecință imprumutul este asigurat, și creditul internațional al Ungariei restabilit.

Aplicarea convenției dintre România și Ungaria

În baza convenției dintre România și Ungaria, ministerul nostru de finanțe a luat o serie de dispozițiuni prin cari se arată în mod amănunțit situația posesorilor de livrete de economie emise de către institutele financiare ungurești:

Aceste livrete în general nu se vor plăti decât în coroane ungurești actuale și adică 1 coroană actuală pentru 1 coroană veche.

Se face excepție și vor fi plătiți cu 1 leu pentru 2 coroane vechi:

a) livretele vinculate adică emise sub o rezervă care dispune ca plata lor să fie făcută în anumite condițiuni sau unei anumite persoane;

b) livretele emise pe numele unei persoane reale dacă posesorul actual al livretului dovedește identitatea sa cu persoane pe numele căruia s'a emis livretul sau eventual este moștenitorul sau cesionarul acestei persoane:

1. pentru persoanele fizice, să fie devenit supus român ipso jure sau pe cale de opțiune în virtutea Tratatelor de Pace și cari la 31 Octombrie 1918 aveau reședința pe teritoriile transferate României;

2. pentru persoanele juridice, să fi avut la 31 Octombrie 1918 sediul pe teritoriul României actuale.

Pentru a evita abuzurile posibile, Guvernul român s'a angajat a proceda neîntârziat la recensământul livretelor de economie ce aparțin supușilor români cari întrunesc condițiunile mai sus arătate.

Acest recensământ se va face prin mijlocirea administrațiilor financiare din Transilvania și Bucovina, fiecare pentru cuprinsul teritoriului său.

Loc Taxat*)

On. „Helveția“ Soc. de Asigurare Sucursala Cluj.

Fiindcă D-tră nu aflați de vreden de oboseala D-tră să-mi răspundeți la conținutul scrisorii mele recomandate, în afacerea documentului de nevinovăție, dat de Curtea de Ocol din Arad, în ziua de 28 Maiu 1924, imi permit a Vă întreba pe această cale și a Vă ruga să imi răspundeți urgent, când aveți de gând a-mi solvi pagubele de foc lichidate mie de directoriul D-tră dl. Gero, încă înainte de asta cu 10 luni.

Cu deosebită stimă:

Arthur Wallaschek, Arad.
Calea Șaguuă 130.

*) Pentru cele publicate în această rubrică redacția nu ia nici o responsabilitate